

Wondere verhalen over Jezus (Luc Devisscher)

1 Samenvatting van de tekst

Vooraf een aantal zaken:

- * *Wonderlijke genezingen, duiveluitdrijvingen, natuurwonderen (b.v. de broodvermenigvuldiging) en dodenopwekkingen zijn vier verschillende soorten wonderverhalen die we in de evangelies over Jezus terugvinden. Elk van die vier dient op een aparte manier benaderd te worden.*
- * *In deze sessie gaat het alleen om enkele genezingsverhalen enerzijds bij Matteüs en anderzijds bij Marcus. En dan nog gelezen in de context van elk van deze evangelisten. Een originele benadering die toch een eigen perspectief biedt op deze verhalen.*
- * *Bemerk dat de auteur niet ingaat op het vaste literair genre van de genezingsverhalen (die in een strak stramien verteld worden). Ook gaat hij niet in op de vraag: 'wat is er nu historisch echt gebeurd?'
Wil je daarover meer weten (maar dit komt niet in dit gespreksthema aan de orde), dan verwijst ik graag naar een interessant document - het is een absoluut betrouwbare site die je probleemloos mag openen. Klik op onderstaande koppeling terwijl je de toets CTRL ingedrukt houdt.
https://www.kuleuven.be/thomas/uploads/file/community/open/156319/wonderverhalen_-_didactische_aanzetten_1.doc (!!!De eerste bladzijden ervan zeker te lezen door de gespreksleider!!!)*
- * *En ook nog: dit is een echte studietekst die inspanning vraagt en aandachtige lezing van een aantal hoofdstukken uit Mt en uit Mc. Het leert ons meteen een stuk evangelie lezen zoals het hoort. Vandaar een eerder lange samenvatting die hopelijk het inzicht bevordert...*

Met één voorbeeld uit Mattheüs en Marcus laat de auteur zien hoe die genezingsverhalen onlosmakelijk verbonden zijn met de verkondiging van Jezus in de evangelies.

Een evangelie lezen als een boek: belang van de context

De context van wat je leest is altijd belangrijk, maar soms is die onduidelijk. Met een recept geschreven op een Ontvangstbewijs voor Winterhulp wordt dit geïllustreerd. Zo ook kan je een hoofdstuk uit een roman alleen begrijpen vanuit het geheel van het boek. Ook voor teksten uit de Bijbel geldt het: je dient ze terug te plaatsen in zijn context om de diepere betekenislagen ervan te vatten. (Moeilijk bij de geïsoleerde lezingen tijdens de woorddienst van de eucharistie!)

Wonderverhalen staan ook niet op zichzelf.

A De verkondiging van het koninkrijk in Mt. 5-9

Mt' evangelie is ontstaan tss. 80 en 90 nàChr,. Hij schreef voor Joodse christenen als een leraar. Jezus'woorden worden bij hem hergroepeerd tot vijf grote redevoeringen. Zo stelt hij Jezus voor als een nieuwe Mozes. De 'verkondiging over het koninkrijk der hemelen' in hfdstk 5-9 wordt omkranst door twee samenvattende teksten, een bewuste constructie van Mt. over onderricht, verkondiging en genezing. Daartussen liggen drie momenten van onderricht, telkens gevolgd door genezingsverhalen.

Geschematiseerd ziet Mt.5,1-9,35 er als volgt uit: *(lees de tekst vooraf!)*

- 1 Onderricht op de berg, gericht tot de leerlingen (5-8,1),gevolgd door de reiniging van een melaatse (8,2-4) en genezingen in Kafarnaüm (8,5-17)
- 2 Onderricht over het volgen van Jezus (8,18-22) gericht tot een Schriftgeleerde en een leerling van Jezus, gevolgd door de genezing van twee bezetenen (8,28-34) en de verlamde man (9,1-8).
- 3 Onderricht in een twistgesprek met de farizeeën en een vraaggesprek met de leerlingen van Johannes over het vasten (9,9-17), gevolgd door de redding van twee vrouwen (9,18-26), de genezing van twee blinden (9,27-31) en de uitdrijving van een demon bij een stomme (9,32-34).

Verkondiging?

Mt. maakt duidelijk dat verkondiging tegelijk onderricht én genezing inhoudt. Het onlosmakelijk samengaan van beide is het beleg van zijn sandwichconstructie. Hij toont aan dat Jezus' verkondiging leert dat het Koninkrijk der Hemelen een weg toont die leven brengt en die genezend werkt. De manier waarop we omgaan met mensen is verkondigend, pas nadien komt het onderricht. Dit blijkt ook uit de zending van de leerlingen die volgt in Mt. 10, 1.7-8 waarbij Jezus hen de macht geeft om te genezen.

B Marcus 8, 22-10,52

Marcus' evangelie is het oudste van de vier, geschreven tss. 65 en 75, mogelijk in Rome. Hij schrijft voor christenen die bekeerd zijn uit het heidendom. Het verkondigen van Jezus de Christus als Zoon van God verloopt moeizaam en is niet ongevaarlijk.

→→→ *Lees nu eerst de tekst **Verhaallijn** uit het tijdschrift.*

De tekst bij Mc. bevat drie verhalen over de weg van de Mensenzoon. De leerlingen lijken er niet veel van te begrijpen. Hun onbegrip neemt zelfs toe. Hoewel Jezus tot drie keer toe voorzegt dat zijn keuzes zijn dood zullen betekenen. Nochtans formuleert Petrus een juist en duidelijk antwoord op wie Jezus is: "De Messias". Maar dat vraagt aanvullend onderricht. Van Caesarea (in het Noorden) zullen zij trouwens de weg van Jeruzalem (veel zuidelijker) moeten gaan.

Deze tekst wordt omkaderd door twee blindenverhalen: in Betsaïda (mensen brengen de blinde aan) en in Jericho (Bartimeüs komt zelf op Jezus af) waar Jezus het vertrouwen van de blinde bedelaar bevestigt. Hij zal Jezus volgen op zijn weg: hij ziet!

Wie zijn blind?

Jezus had zijn leerlingen gewaarschuwd dat zij blind waren (voor het koninkrijk). De blinde van Betsaida lijkt op de leerlingen. De tweede keer zal Jezus hem scherp laten zien: ook de leerlingen wil Hij laten genezen van hun blindheid. Toch gebeurt dit niet echt, ook niet nadat Hij drie maal zijn lijdensweg ten dode heeft aangekondigd. In Jericho dicht bij Jeruzalem) zal Bartimeüs wel tot geloof komen en Jezus volgen. De beide blindenverhalen omlijsten het centraal stuk over het volgen van Jezus bij Marcus. Hun genezing staat in sterk contrast met het niet-zien van de leerlingen. Toch moet Jezus met hen verder. Bartimeüs, die echt vertrouwen heeft in Jezus, ziet scherper dan de leerlingen.

Tot besluit

Bij Mt. stellen we vast dat wondere verhalen verbonden worden met de verkondiging van het koninkrijk. Marcus zet ze neer als contrastverhalen tegenover het onbegrip van de leerlingen over de weg van de Mensenzoon (doorheen lijden en dood naar verheerlijking).

Als we de wonderverhalen lezen in hun context worden ze 'geloofwaardig'. Ze zijn teken van de doorbraak van Gods koninkrijk op aarde (bij Mt) en ze laten zien hoe Jezus van Nazareth werkelijk Zoon van God is (bij Marcus). Daarmee lopen ze vooruit op het allergrootste wonderverhaal dat van Jezus verrijzenis.

2 Methodische suggesties voor de bijeenkomst

De gespreksleider zal zich op deze beurt m.i. inhoudelijk sterk moeten voorbereiden. Hij of zij zal een heel stuk verduidelijkende informatie moeten brengen zodat iedereen in de benadering van Devisscher kan komen (en de eigen verwachtingen wat opzij zetten). Je kunt daarbij de samenvatting gebruiken zoals hierboven.

Besef daarbij goed dat je in één namiddag onmogelijk alle aspecten van de wonderverhalen in het evangelie kan ontwikkelen.

Ik suggereer dan ook direct na de uiteenzetting de vragen 3, 4 en 5 te nemen en afsluitend de vraag 2.

Elke deelnemer brengt het N.T. mee ter vergadering.

3 Een verhaal lezen tegen de achtergrond van de "Fil Rouge"

Deze manier (van Bijbellezen) helpt te kijken naar wat de verschillende verhalen uit de Bijbel met elkaar verbindt. Je krijgt op twee manieren oog voor de context van een Bijbelpassage. Enerzijds voor de onmiddellijke context: de verhalen rondom. Elke passage is deel van een ruimer geheel. Zo kan je het verhaal van de genezing van Bartimeüs (Mc. 10) pas echt goed begrijpen tegen de achtergrond van Jezus' lijdensvoorspellingen en zijn opgang naar Jeruzalem (Mc. 8-11).

Anderzijds voor de ruimere context: de redactie en bedoeling van een heel evangelie, ja zelfs van heel de Bijbel. Want doorheen een complexe compositie weerklinkt toch vaak een zelfde heldere boodschap. Deze bril opent je de ogen voor de diepste overtuiging waaraan een Bijbelse schrijver ons deelachtig wil maken. Zo hebben de wonderverhalen bij Johannes één bedoeling: openbaar maken van de heerlijkheid van Jezus. (Deze tekst scherm 20 uit bovenstaand aangegeven document.)

4 Suggesties voor een gebedsmoment (Breng mee NT, Z.J., DDW3)

4.1 Lied ZJ 559 De Heer heeft mij gezien... (CD DDW 3 nr. 26) ofwel het lied **Bartimeüs** (op tekst van Herman Boon): te beluisteren op https://www.youtube.com/watch?time_continue=89&v=E-XXhclvXOU

4.2 Evangelieverhaal van Bartimeüs (Mc. 10, 46-52)

4.3 Overweging overgenomen van scherm 28 uit aangehaalde link)

Bij Mc is het (verhaal van Bartimeüs) allereerst een roepings- of navolgingsverhaal, dat uitgewerkt wordt in een genezingsverhaal. Het verhaal staat aan het begin van het lijdensverhaal. In de voorafgaande verzen 32-34 van Mc 10 vind je deze context duidelijk terug. Iedereen, de leerlingen in de eerste plaats, zijn nog altijd blind en beseffen niet wie Jezus is en welke weg Hij moet gaan. Ze zijn 'ziende blind'. De blinde bedelaar Bartimeüs daarentegen weet wie Jezus is. Dat het een roepingsverhaal is blijkt ook uit het woord 'roepen' dat in het hele verhaal aanwezig is: Bartimeüs is een roepende die geroepen wordt en daarop ingaat.

4.4 Gebed

Dat de weg die Jezus ging niet populair is, ook niet vandaag was ook al duidelijk tijdens zijn leven. De leerlingen koesterden een meer succesrijk verhaal. U hebt hen genezen van hun blindheid, Heer Jezus.

Wil ook ons op de juiste weg zetten, U achterna. Open onze ogen om de tekenen van uw Koninkrijk te zien en te ondersteunen. Mogen wij daarbij steeds op U gericht zijn.

En als we dreigen te vertwijfelen, laat ons dan zien - telkens weer- dat ook de schijnbare neergang of de beproevingen de enige weg zijn naar de voltooiing van Uw Koninkrijk en naar Uw verheerlijking. AMEN.

4.5 Eventueel het beginlied hernemen.

Aan- en opmerkingen aan guido.debonnet@skynet.be